

VANTAA

Vantaan esiopetuksen
opetussuunnitelman muutos / Luku
5.3 Oppilashuolto ja turvallisuuden
edistäminen

Opetuslautakunta 10.6.2014

Sisällys

Johdanto.....	3
Hyvinvointityö (oppilashuolto) Vantaan esiopetuksessa.....	4
Monialainen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa.....	6
Hyvinvointiryhmät Vantaan esiopetuksessa.....	6
Yhteisöllinen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa.....	9
Yksilökohtainen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa.....	13
Vantaan esiopetuksen hyvinvointityötä ohjaavat asiakirjat.....	15
Yksikkökohtaisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen Vantaalla.....	18

Johdanto

Opetushallitus on päättänyt muuttaa Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 5.3 Esiopetuksen oppilashuolto ja turvallisuuden edistäminen. Opetuksen järjestäjien tulee ottaa muutettu opetussuunnitelma käyttöön 1.8.2014 lukien.

Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman (2010) luvut:

- Oppilashuolto Vantaan esiopetuksessa (s. 45–49)
- Esiopetuksen ruokailun järjestäminen (s. 49–50)
- Turvallisuuden edistäminen Vantaan esiopetuksessa (s.52–55)
- Henkilötietojen käsittely, salassapito ja tietojen luovuttaminen Vantaan esiopetuksessa (s. 57)

korvataan uusilla oppilashuollon kirjauksilla.

Tämän asiakirjan kirjaukset kohdistuvat varhaiskasvatuksen tulosalueella järjestettävään esiopetukseen. Ruotsinkielisten palveluiden tulosalueella oppilashuollon ja turvallisuuden edistämisen kuntakohtainen kuvaus on ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen osalta yhteinen.

Opetussuunnitelman muutoksessa Opetushallituksen kirjaukset on eroteltu kursivoidulla tekstillä (*Times new roman*) Vantaan kirjauksista.

Vantaan suomenkielisessä esiopetuksessa oppilashuollon käsitteet on muutettu vastaamaan varhaiskasvatuksen käsitteistöä. Opetussuunnitelmassa käytetään näin ollen oppilashuolto käsitteen sijasta hyvinvointityö käsitettä.

Valtakunnalliset käsitteet esi- ja perusopetukseen sekä toiselle asteelle	Vantaan esiopetuksen käsitteet
Yhteisöllinen oppilashuoltotyö	Esiopetuksen yhteisöllinen hyvinvointityö
Yksilökohtainen oppilashuoltotyö	Esiopetuksen yksilökohtainen hyvinvointityö
Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä	Esiopetuksen yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR)
Monialainen asiantuntijaryhmä	Monialainen asiantuntijaryhmä
Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma	Esiopetuksen yksikkökohtainen hyvinvointisuunnitelma
Oppilashuoltokertomus	Esiopetuksen yksilökohtainen hyvinvointikertomus

Taulukko 1. Oppilashuollon käsitteet Vantaan suomenkielisessä esiopetuksessa

LUKU 5.3 Oppilashuolto

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta esiopetuksen opiskeluhollosta nimitystä oppilashuolto, opiskelijasta käsitettä lapsi, oppilaitoksesta nimitystä esiopetusyksikkö tai esiopetus. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä ¹.

Lasten kehitysympäristön ja esiopetuksen toimintaympäristön muutosten myötä oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa esiopetuksen perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy kiinteästi esiopetuksen tehtävään edistää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Oppilashuoltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ².

Lapsella on oikeus saada maksutta oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Esiopetuksen oppilashuolto koskee myös pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia. Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. ⁴ Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Esiopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Tässä luvussa määrätään oppilashuollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista sekä paikallisen opetussuunnitelman ja yksilökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta. Esiopetuksen toteuttamiseen kuuluvasta kasvun ja oppimisen tuesta määrätään perusteiden luvussa ⁴.

Hyvinvointityö (oppilashuolto) Vantaan esiopetuksessa

Esiopetuksen hyvinvointityö (oppilashuolto) on osa varhaiskasvatuksessa toteutettavaa hyvinvointityötä. Hyvinvointityö on lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Hyvinvointityöllä tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus- ja varhaiskasvatusyhteisössä.

Esiopetuksen hyvinvointityöhön kuuluu:

- ennaltaehkäisevä yhteisöllinen hyvinvointityö sekä
- yksilökohtainen hyvinvointityö, joka sisältää neuvolan terveydenhoitopalvelut, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä tarvittaessa lasta varten koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän palvelut

Hyvinvointityön tavoitteena on luoda esiopetukseen terveellinen ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Tehtävänä on edistää koko yhteisön hyvinvointia sekä vahvistaa ja tukea yhteisöllistä toimintakulttuuria. Hyvin toimivassa yhteisössä

vallitsee luottamuksen ja turvallisuuden ilmapiiri. Kaikilla yhteisön jäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa yksikön kehittämiseen ja toimintaan.

Hyvinvointityön tavoitteena on tukea lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen edellytyksiä sekä tarjota terveellinen kasvu- ja oppimisympäristö. Keskeistä esiopetuksen hyvinvointityössä on lapsen eheän oppimispolun turvaaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kiinteällä yhteistyöllä.

5.3.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus⁶. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon lapsen ikä ja edellytykset.⁷ Esiopetusyhteisön tai lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä huoltajan kanssa.

Esiopetuksessa oppilashuolto on esiopetusyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista on esiopetuksen henkilökunnalla.⁸ Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina.⁹ Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin lapseen, lapsen kehitysympäristöihin kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan siten, että ne ovat helposti saatavilla.¹⁰ Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjässä.¹¹

Lapsen huoltajalle annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja¹². Lapsen ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen välinen vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään esiopetusyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia¹³.

Oppilashuoltoryhmät¹⁴

Opetuksen järjestäjä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kun käsiteltävä asia edellyttää.

Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös

muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon kuten esi- ja perusopetuksen yhteinen.

Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa esiopetuksen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Jos esiopetus järjestetään koulun yhteydessä, voi koulukohtainen oppilashuoltoryhmä toimia myös esiopetuksen oppilashuoltoryhmänä. Ryhmää johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen lapsen tai lapsiryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se esiopetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu ¹⁵. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai lapsen läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää huoltajan suostumusta.

Monialainen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa

Vantaalla esiopetuksen hyvinvointityössä tehdään moniammatillista ja poikkihallinnollista yhteistyötä. Vantaalaisen hyvinvointityön tavoitteena on ennaltaehkäisy, varhainen tukeminen ja asioihin puuttuminen tilanteen vaatimalla tavalla ja intensiteetillä. Monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaa kuvataan tarkemmin sivulla 5.

Hyvinvointityötä toteutetaan aina yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Hyvinvointityötä ohjaavat luottamuksellisuus sekä lapsen ja huoltajan kunnioittaminen. Hyvinvointityöstä ja siihen liittyvistä toimintatavoista tulee antaa riittävästi tietoa huoltajille sekä esiopetusvuoden alkaessa että esiopetusvuoden aikana.

Hyvinvointiryhmät Vantaan esiopetuksessa

Esiopetuksen hyvinvointiryhmien kokonaisuus muodostuu Vantaan esiopetuksessa ohjausryhmästä, yhteisöllisistä hyvinvointiryhmistä sekä tapauskohtaisesti koolle kutsuttavista monialaisista asiantuntijaryhmistä.

Esiopetuksen hyvinvointityön ohjausryhmä

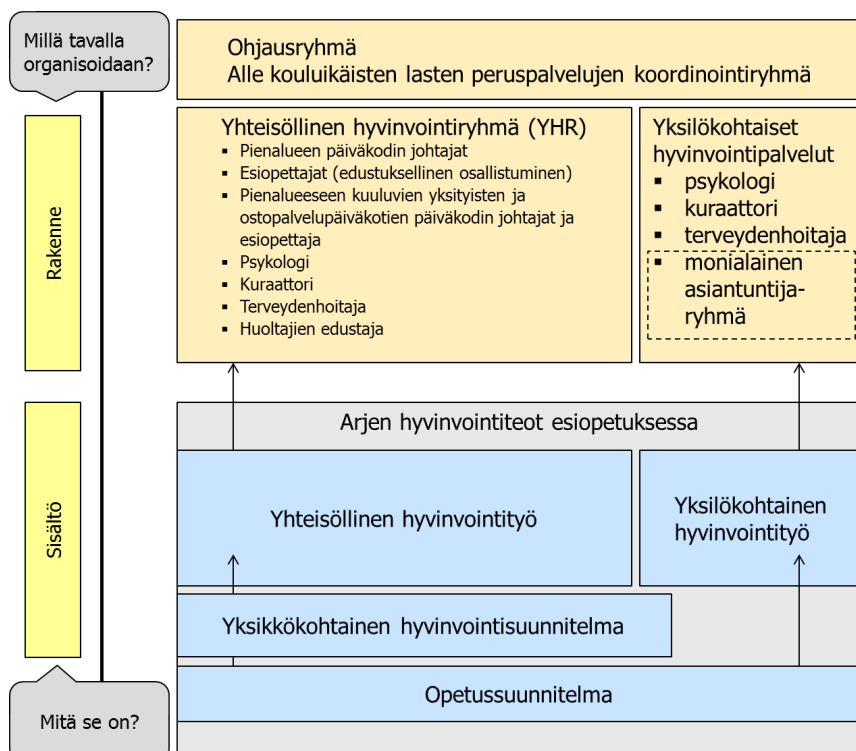
Esiopetuksen hyvinvointityön yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa Alle kouluikäisten lasten peruspalvelujen koordinoitiryhmä. Ryhmässä ovat edustettuna varhaiskasvatuksen tulosalue ja sosiaali- ja terveystoimi. Koordinoitiryhmä kutsuu perusopetuksen edustajan kokoukseen, kun käsiteltävänä on esiopetuksen hyvinvointityöhön liittyviä asioita.

Esiopetuksen yhteisölliset hyvinvointiryhmät (YHR)

Yhteisölliset hyvinvointiryhmät muodostetaan pienaluetasoisesti pienalueen johtajatiimien jakojen mukaisesti. Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän puheenjohtajana toimii tiimin valitsema päiväkodin johtaja vähintään lukuvuoden kerrallaan. Hyvinvointiryhmään kuuluu päiväkodin johtajien lisäksi kunkin toimintayksikön lastentarhanopettajien edustaja, alueen yksityisten esiopetusta järjestävien päiväkotien johtajat ja lastentarhanopettaja, psykologi, kuraattori sekä terveydenhoitajien ja huoltajien edustaja. Ryhmän tehtävänä on suunnitella, kehittää, toteuttaa ja arvioida pienalueen esiopetuksen hyvinvointityötä. Ryhmä keskittyy yhteisöllisen hyvinvointityön asioiden ja osaamisen jakamiseen. Ryhmässä ei käsitellä yksittäisten lasten asioita. Ryhmä voi tarvittaessa kutsua muita asiantuntijoita ryhmän kokouksiin.

Monialainen asiantuntijaryhmä

Lapsikohtaisia asioita käsittelevä monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaiseen harkintaan pohjautuen yksittäisen lapsen tuen tarpeen selvittämiseksi ja hyvinvointipalvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se esiopetushenkilöstön tai esiopetuksen hyvinvointityön edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Yksittäisen lapsen asian käsittelystä laaditaan yksilökohtainen hyvinvointikertomus.

Kuva 1. Vantaan esiopetuksen hyvinvointityön rakenteet ja sisältö

5.3.2 Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja -ryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä.¹⁶ Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen oppilashuolto luo esiopetuksessa edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin¹⁷, joihin kuuluvat niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana yksikkökohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja, päiväkodin johtaja tai rehtori ilmoittaa esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.¹⁸

Rakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa¹⁹.

Yhteisöllinen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa

Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimenpiteitä, joilla edistetään koko esiopetusyhteisössä lasten oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta ja vuorovaikutusta, osallisuutta, oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä hyvinvointityötä kehitetään yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön, lasten, huoltajien sekä moniammatillisten yhteistyötahojen kanssa.

Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä edistetään positiivista vuorovaikutusta esiopetusryhmässä ja -yhteisössä. Tällöin keskiössä ovat ryhmän lasten ja aikuisten väliset positiiviset kohtaamiset, leikillisuus ja aktiivinen toimijuus. Yhteisössä rakennetaan ja ylläpidetään ilmapiiriä, jossa kaikilla esiopetusyhteisön jäsenillä on hyvä olla, tunne tasavertaisuudesta sekä kokemus kiusaamattomuudesta. Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä tuetaan ryhmäytymistä ja ryhmädynamiikkaa sekä varmistetaan kaikkien lasten liittyminen ryhmään. Kulttuurien välinen vuorovaikutus nähdään arvokkaana ja monet kulttuurit tulevat tutuiksi esiopetusyhteisössä. Erityisesti ryhmän lasten kielet ja kulttuurit huomioidaan ja tehdään näkyviksi esiopetusyhteisössä.

Esiopetusyhteisössä luodaan yhteisöllisyyden kokemuksia osallistumalla lähiympäristön toimintaan. Toiminnallista yhteistyötä tehdään oman varhaiskasvatuksen toimintayksikön lisäksi muun muassa alkuopetuksen ja alueellisten verkostojen kanssa. Vantaalla on määritelty vähimmäistaso esi- ja alkuopetuksen toiminnalliselle yhteistyölle. Koulun ja esiopetuksen työpari järjestää lukuvuoden aikana vähintään kaksi yhteistä tapahtumaa ja / tai toimintakokonaisuutta, jossa esiopetukseen osallistuvat lapset ja oppilaat toimivat yhdessä.

Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä edistetään ryhmätasoisesti lasten oppimisvalmiuksia. Esiopetuksesta kouluun – havainnoinnista (EsKo) saadun tiedon pohjalta ennakoitaan ryhmäkohtaisesti niitä asioita, joihin erityisesti tulee esiopetusvuonna keskittyä. EsKo -havainnoinnin kautta tunnistetaan myös ryhmän vahvuuksia, joiden kautta tuetaan lasten positiivisia kokemuksia oppimisesta sekä yhteisiä onnistumisen elämyksiä.

Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä varmistetaan myös päivä- ja viikkorytmin sekä struktuurin toimivuus. Tavoitteena on joustavasti vakaa päivärytmi, jota rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Eri toiminnot vuorottelevat tasapainoisesti ja pitkäkestoiselle leikille turvataan riittävästi aikaa. Riittävä säännöllisyys päivän kulussa tuo ennakoitavuutta lasten elämään ja vähentää levottomuutta.

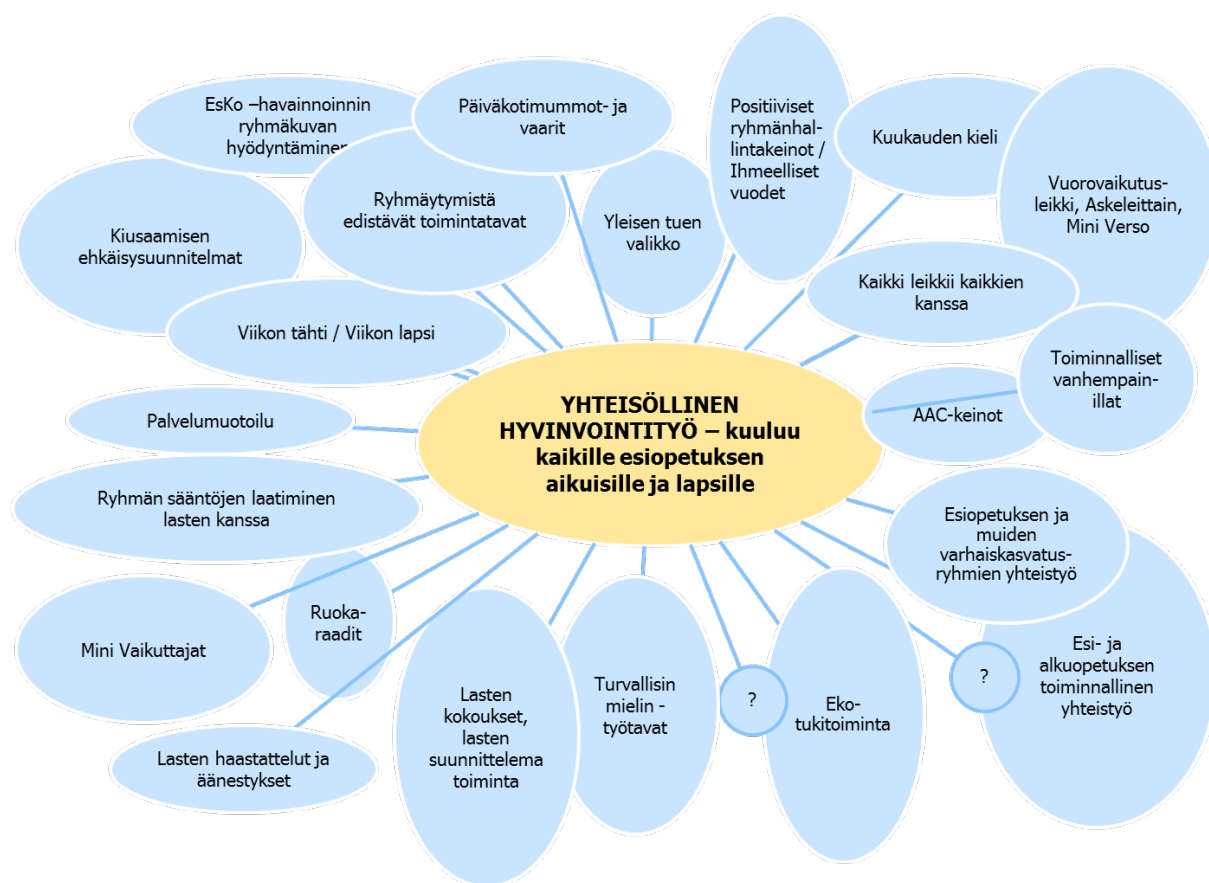

Yhteisöllisessä hyvinvointityössä kiinnitetään huomiota lasten kokemuksiin kasvattajien saatavilla olosta ja sensitiivisyydestä. Ryhmänhallintataitoja, pienryhmätoimintaa sekä puhetta tukevien ja korvaavien kommunikointikeinojen (AAC) käyttöä tulee arvioida jatkuvasti esiopetuksen oppimisympäristöä rakennettaessa. Tässä hyvänä apuvälineenä toimii Vantaan yleisen tuen valikko.

Oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta pohditaan varhaiskasvatuksen toimintayksikön henkilöstön sekä lasten kanssa. Esimerkiksi arkitoimintatilanteet, kuten ruokailu ja ulkoilu ovat luontevia tilanteita terveellisyydestä ja turvallisuudesta keskustelemiselle.

Yhteisöllisellä hyvinvointityöllä edistetään lasten osallisuutta. Esiopetusyhteisössä rakennetaan toimintakulttuuria, jossa jokainen ryhmän jäsen tulee kuulluksi ja kohdatuksi. Esiopetuksen ryhmässä tuetaan lasten aktiivista toimijuutta, jolloin lapsia rohkaistaan ilmaisemaan näkemyksiään sekä rakentamaan yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa esiopetusryhmän toimintakulttuuria. Samalla harjoitellaan vastuunottoa omista teoista ja valinnoista.

Huoltajat otetaan mukaan yhteisöllisen hyvinvointityön suunnitteluun ja arviointiin. Vanhempainiltojen ja –toimikuntien lisäksi huoltajilla on mahdollisuus osallistua mm. palvelujen muotoiluun sekä erilaisiin tapahtumiin ja niiden järjestämiseen. Huoltajien edustajat ovat mukana myös yhteisöllisissä hyvinvointiryhmissä.

Kuva 2. Vantaalaisia esimerkkejä esiopetuksen yhteisöllisestä hyvinvointityöstä

5.3.3 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan

- lapselle annettavia terveydenhoitopalveluja, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina,
- oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä
- yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. ²⁰

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Esiopetuksen oppilashuollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että esiopetuksen arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen ²¹. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti ²². Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuoltotyö järjestetään niin, että lapsi voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Työssä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely myös yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä.²³ Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta²⁴.

Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:²⁵

- yksittäisen lapsen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.²⁶

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä lasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä lasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.²⁷

Terveystieteiden henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.²⁸

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi²⁹. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille tai päiväkodin johtajalle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot³⁰. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden lasten turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta ³¹. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle esi- tai perusopetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden esi- tai perusopetuksen järjestäjän pyynnöstä. ³²

Yksilökohtainen hyvinvointityö Vantaan esiopetuksessa

Yksilökohtaisen hyvinvointityön tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Ongelmia ennaltaehkäistään yhdessä huoltajien kanssa kasvatuskumppanuuden mukaisesti, avoimuuteen, kunnioitukseen ja luottamukseen perustuen. Lapsen toivomukset ja mielipiteet huomioidaan häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa.

Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus neuvolan terveydenhoitajan, psykologin ja kuraattorin palveluihin, vaikkakin yksilökohtaiset hyvinvointipalvelut palvelut ovat perheille vapaaehtoisia. Lapselle ja hänen huoltajalleen järjestetään mahdollisuus keskusteluun viimeistään seitsemäntenä esiopetuksen työpäivänä sen jälkeen kun huoltaja on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana esiopetuksen työpäivänä. Lisäksi yksittäisen lapsen hyvinvointiin liittyvän tuen tarjoamiseksi voidaan tarvittaessa huoltajien suostumuksella koota monialainen asiantuntijaryhmä.

Esiopetusikäisten terveydenhoitopalvelut toteutetaan sosiaali- ja terveystoimessa äitiys- ja lasten neuvoloissa. Terveydenhoitajat työskentelevät omaterveydenhoitaja -periaatteella eli sama terveydenhoitaja hoitaa sekä raskauden ajan että lapsen kehityksen seurannan kouluikänsä asti. Esiopetusikäisille tehdään neuvolassa 6-vuotistarkastus, jonka yhteydessä tehdään yhteenveto lapsen neuvola-ajasta. Tarkastuksen taustalla on laaja 4-vuotistarkastus, jossa käytössä on perheen, neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyöhön perustuva Hyve-malli. Terveydenhoidollista palveluohjantaa perheille annetaan esiopetuksen työpäivinä keskitetyn neuvolan puhelinpalvelun kautta. Kiireellisissä tilanteissa palvelu toteutetaan terveysasemien päiväpoliklinikan vastaanotona.

Hyvinvointityön psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestetään sosiaali- ja terveystoimen kanssa sovittujen rakenteiden kautta. Aikaisemmat asiakkuudet jatkuvat esiopetusiässä pääsääntöisesti niissä palveluissa, joissa asiakkuus on syntynyt. Kouluvalmiusarvioinnit toteutetaan olemassa olevissa rakenteissa.

Esiopetuksen hyvinvointityö on osa oppimisen tuen kokonaisuutta ja se liittyy läheisesti kasvun ja oppimisen kolmiportaiseen tukeen. Kolmiportaisen tuen muotoja pohditaan usein rinnakkain hyvinvointityönä järjestettävien tukitoimenpiteiden kanssa. Lapsi voi tarvita:

- 1) puhtaasti kasvun ja oppimisen tukea (esimerkiksi oppimisvaikeudet)
- 2) puhtaasti hyvinvointiin liittyvää (oppilashuollollista tukea) (esimerkiksi vaikea perhetilanne, joka vaikuttaa lapsen hyvinvointiin)
- 3) rinnakkain kasvun ja oppimisen tukea (esimerkiksi oppimisvaikeudet) sekä hyvinvointiin liittyvää (oppilashuollollista) tukea (esimerkiksi huoltajan vakava sairaus)

Kuva 3. Esimerkkejä tilanteista ja toimenpiteistä yksilökohtaisessa hyvinvointityössä

5.3.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

Esiopetuksessa opetussuunnitelma tulee myös oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa ³³. Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat

- kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus ³⁴,
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta ³⁵ sekä
- yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma ³⁶.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman oppilashuoltoa koskevaa osuutta sekä yksikkökohtaisia oppilashuoltosuunnitelmia.

5.3.5 Paikallisesti päätettävät asiat ja yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta

Opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta

Opetussuunnitelmassa kuvataan esiopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat. Siinä määritellään opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä yksikkökohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset. Oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaaviin linjauksiin on tarkoituksenmukaista sisällyttää suunnitelmien perusrakenne ja osa suunnitelmiin sisältyvistä asioista, jolloin turvataan suunnitelmien riittävä yhdenmukaisuus kaikissa yksiköissä. Yhteisiä osuuksia täsmennetään ja täydennetään yksikkökohtaisesti.

Vantaan esiopetuksen hyvinvointityötä ohjaavat asiakirjat

Vantaan esiopetuksen hyvinvointityö ja turvallisuuden edistäminen muodostuu kuudesta osiosta:

1. Esiopetuksen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet
2. Lastensuojelulain edellyttämä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (Vantaalla Hyvis)
3. Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma / oppilashuolto ja turvallisuuden edistäminen
4. Yksikkökohtainen hyvinvointisuunnitelma
5. Varhaiskasvatuksen toimintayksikön turvallisuuteen liittyvät asiakirjat
6. Esiopetuksen toimintasuunnitelma

SUUNNITELMA	SISÄLTÖ	LAADINTA
Esiopetuksen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet	Valtakunnallinen ohjaus	Opetushallitus
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (Vantaan Hyvis)	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa ja valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen asioiden kuvaus	Kaupunkitasoinen (esi- ja perusopetus sekä toinen aste)
Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma	Kaupunkitasoisen opetussuunnitelman sisällöt ja linjaukset, jotka koskevat kaikkia esiopetuksen järjestämispaikkoja. Sisältöjä konkretisoidaan toimintaohjeilla.	Varhaiskasvatuksen tulosalue (suomenkielinen esiopetus) Ruotsinkielisten palvelujen tulosalue (ruotsinkielinen esiopetus)
Yksikkökohtainen hyvinvointisuunnitelma	Hyvinvointiryhmäkohtaiset asiat, joita ei ole kuvattu ja linjattu kaupunkitasoisesti.	Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä
Varhaiskasvatuksen toimintayksikön turvallisuuteen liittyvät asiakirjat	- toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa - suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja	Varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

	häirinnältä - tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus	
Esiopetuksen toimintasuunnitelma	Vuosittaiset kirjaukset	Esiopetuksen järjestämispaikka

Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma ³⁷

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä esiopetuksen henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa. Oppilashuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman esiopetusyksikön yhteinen. Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa ³⁸.

Oppilashuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla esiopetuksen henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

Yksikkökohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut ³⁹

Oppilashuoltosuunnitelmassa esitetään arvio esiopetusyksikön oppilashuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien oppilashuoltopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitkä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Arvio oppilashuollon kokonaistarpeesta tukee esiopetuksen käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön sekä oppilashuollon yhteistyöhön. Arviossa huomioidaan oppilashuollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja oppilashuollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti lasten terveyttä ja hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa seurantatietoa. Lisäksi huomioidaan esiopetusyhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä esiopetuksessa. Arvion valmistelussa otetaan huomioon myös lapsilta ja huoltajilta sekä esiopetuksen ja oppilashuollon henkilöstöltä saatava tieto.

Oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio esiopetuksen käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista, joita ovat ikäryhmälle tarkoitetut neuvolapalvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan:

- oppilashuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava monialainen yhteistyö sekä
- oppilashuollon palvelujen kohdentaminen yksittäisiin lapsiin, yhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan.

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat ⁴⁰

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee

- yhteisöllisen oppilashuollon järjestäminen ja sen toimintatavat esiopetusyhteisön ja -ympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tämän lisäksi oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan

- yksikkökohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano ja toimintatavat,
- oppilashuollon yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa sekä erityisesti esiopetuksen siirtymävaiheissa,
- yhteistyö esiopetuksen ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen oppilashuollon kehittämisessä,
- tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus,
- esiopetuksen kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet,
- suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä
- toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

a. Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ⁴¹

Lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma. Siinä otetaan huomioon sekä lasten keskinäiset että lasten ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet esiopetuksessa. Suunnitelmassa kuvataan:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen,
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla,
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta,
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

b. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Oppilashuoltosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma ⁴².

Suunnitelmassa kuvataan:

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa,
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- sisäisen ja ulkoisen sekä esiopetuksen ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet,
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille,
- toimintavalmiuksien harjoittelu sekä
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen ⁴³

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee

• yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen lapsen kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisten tukitoimien toteuttamiseksi.

Tämän lisäksi oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan

- yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä,*
- lapsen sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetuksessa,*
- esiopetuksen oppilashuollon tuki lapsen elämäntilanteesta johtuvissa vaikeuksissa kuten perhe- ja lähisuhdeväkivalta tai päihde- ja mielenterveysongelmat,*
- asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä,*
- oppilashuoltokertomusten laatiminen ja säilytys sekä*
- yhteistyö esiopetuksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoido.*

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen lasten ja huoltajien kanssa ⁴⁴

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan esiopetuksen oppilashuollon toimintatavat lasten ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Suunnitelmassa kuvataan

- lapsen ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä*
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille.*

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen ⁴⁵

Opetuksen järjestäjä seuraa esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelman toteutumista ⁴⁶.

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

⁴⁷. Näitä ovat seurannasta vastuussa oleva taho esiopetuksessa, seurattavat asiat ja käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi sekä seurannan aikataulu. Lisäksi kuvataan seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen esiopetuksen oppilashuollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen lapsille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille.

Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta ⁴⁸.

Yksikkökohtaisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen Vantaalla

Yksikkökohtainen hyvinvointisuunnitelma laaditaan yhtenäiselle lomakepohjalle yhteisöillisissä hyvinvointiryhmissä. Suunnitelmaa tarkistetaan vuosittain lukuvuoden käynnistyessä ja sen toteutumista arvioidaan ennen lukuvuoden päättymistä.

Yksikkökohtaiset hyvinvointisuunnitelmat lukuvuodelle 2014 – 2015 laaditaan yhteistyössä asiaa valmistelleiden toimijoiden ja yhteisöllisten hyvinvointiryhmien kesken syksyn 2014 aikana. Tällä menettelyllä pienalueiden erityispiirteet tulevat huomioituiksi. Lisäksi laadittua lomakepohjaa voidaan muokata käyttäjäkokemusten pohjalta.

- 1 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 1 § 3 mom.
- 2 YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989
- 3 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 4 mom.
- 4 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 1 ja 2 mom.
- 5 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6 §
- 6 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 1 mom.
- 7 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 § 1 mom.
- 8 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 ja 2 mom.
- 9 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 3 mom. ja terveydenhuoltolaki (1326/2010) 15 §
- 10 Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.
- 11 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 § ja 17 §
- 12 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 § 1 ja 2 mom.
- 13 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25 §
- 14 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 § 1 - 4 mom.
- 15 Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi 67/201316 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 mom.
- 17 Perusopetuslaki 29 § 1 mom. (1267/2013)
- 18 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 ja 7 mom. (1267/2013)
- 19 Terveydenhuoltolaki (1326/2010) 16 § 2 mom. ja valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011) 12 §
- 20 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 1 mom.
- 21 Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp. 37 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §
- 22 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 § 1 mom.
- 23 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 1 ja 2 mom.
- 24 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 3 mom. ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 26 § 3 mom.
- 25 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 2 mom. ja 20 § 1, 3 ja 4 mom.
- 26 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 5 mom.
- 27 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 21 § 1 mom. ja 22 § 1 mom.
- 28 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 2 mom., laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) 12 § ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- 29 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 § 2 mom.
- 30 Perusopetuslaki 40 § 2 mom. (1288/2013)
- 31 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 § 3 mom.
- 32 Perusopetuslaki 40 § 4 mom. (1288/2013)
- 33 Perusopetuslaki 15 § 2 mom. (477/2003)
- 34 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 § ja lastensuojelulaki (417/2007) 12 § 1 mom.
- 35 Perusopetuslaki 14 § 2 mom. (477/2003)
- 36 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §
- 37 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §
- 38 Lastensuojelulaki (417/2007) 12 § 1 mom.
- 39 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 1-kohta
- 40 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 2-kohta41 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2. mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 mom. (1267/2013)
- 42 Pelastuslaki (379/2011) 15 § ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) 1 ja 2 § 43 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2. mom. 2-kohta
- 44 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2. mom. 3-kohta
- 45 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2. mom. 5-kohta
- 46 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 4 mom.
- 47 Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi 67/2013
- 48 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 26 § 1 mom.

Vantaa
Vantaan kaupunki